

ERREAKZIOAK

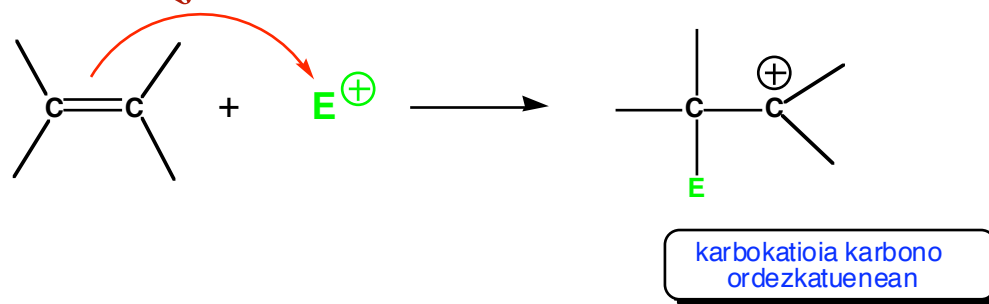
- Adizio elektrozaleak
- Erredukzio erreakzioak
- Karbenoen adizioa
- Adizio oxidatzaileak
- Alkenoen hausketa oxidatzailea

ADIZIO ELEKTROZALEKO ERREAKZIOAK

- Hidrogeno halurozko adizioak
- Alkenoen hidratazioa
- Oximerkurazioa-demerkurazioa
- Alkoximerkurazioa-demerkurazioa
- Hidroborazioa-oxidaketa
- Polimerizazioa

ADIZIO ELEKTROZALEAREN ERREAKZIOBIDEA

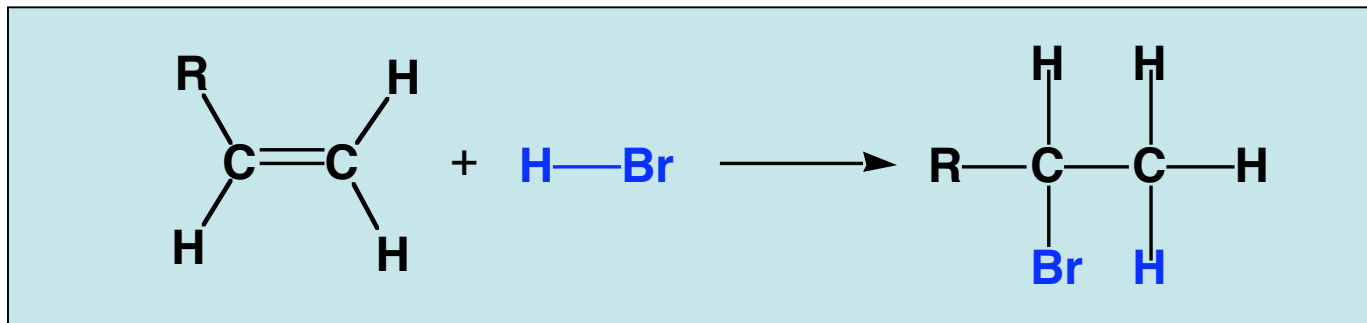
1-ko pausua: alkenoaren π loturak elektrozele bati eraso eta karbokatioi bat osatzen du

2. pausua: nukleozalearen erasoak adizioa osatzen du

Hidrogeno haluroen adizioa

MARKOVNIKOV-en (1869) ARAUA betetzen da:

Alkeno baten lotura bikoitzari azido protiko (Brönsted-en azidoa) bat gehitzen zaionean, azidoaren protoia hidrogeno gehien dituen karbonoari lotzen zaio.

MARKOVNIKOV-en ARAUA (orokorrean): alkeno bati egindako adizio elektrozailea beti artekari egonkorrena osatzeko moduan gertatuko litzake.

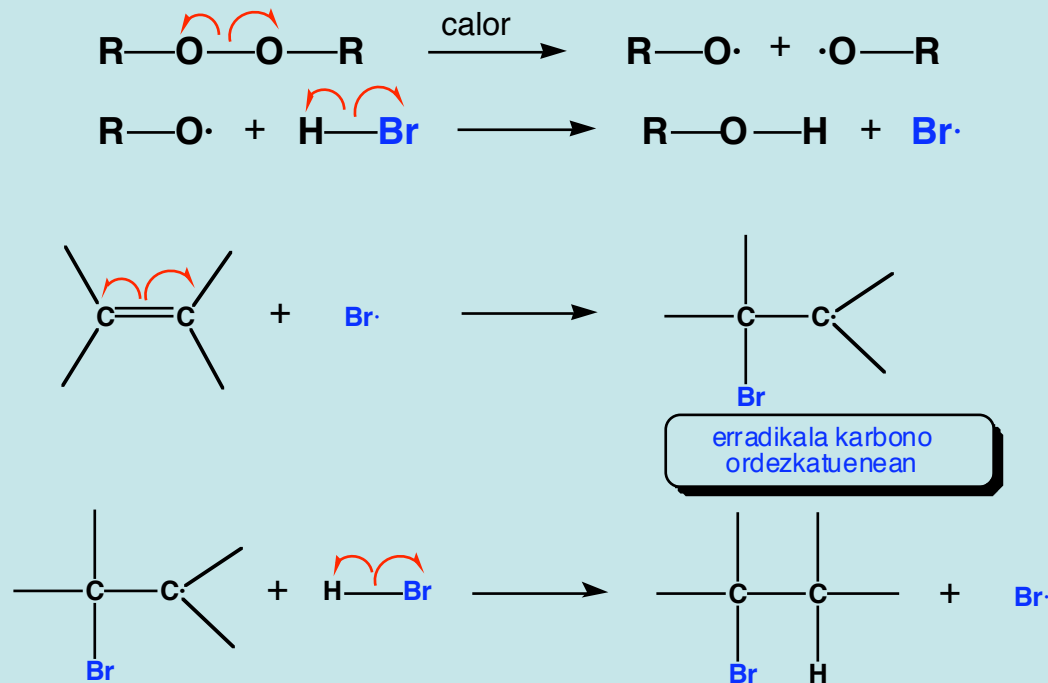
HBr-ren erradikal bidezko adizioa: Markovnikov-en alderantzizko adizioa

1933-n, M.S. Kharash eta F.W. Mayo-k HBr (baina ez HCl edo HI) peroxidoekin batera erabili ezkeren **Markovnikov-en alderantzizko** adizioa gertatzen zitzaiela adierazi zuten

ERREAKZIOBIDEA

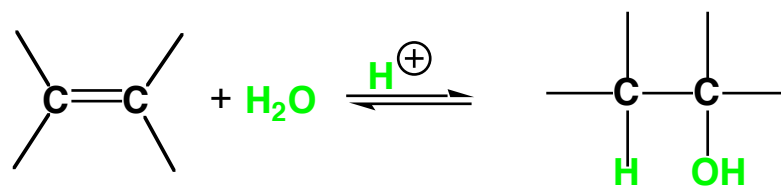
Hasiera

Hedaketa

Alkenoen hidratazioa

Deshidratazioaren kontrakoa da. Erreakzioak aurrera egin dezan ura soberan erabiltzen degu, orekak alkoholera jo dezan.

Markovnikov erakoa

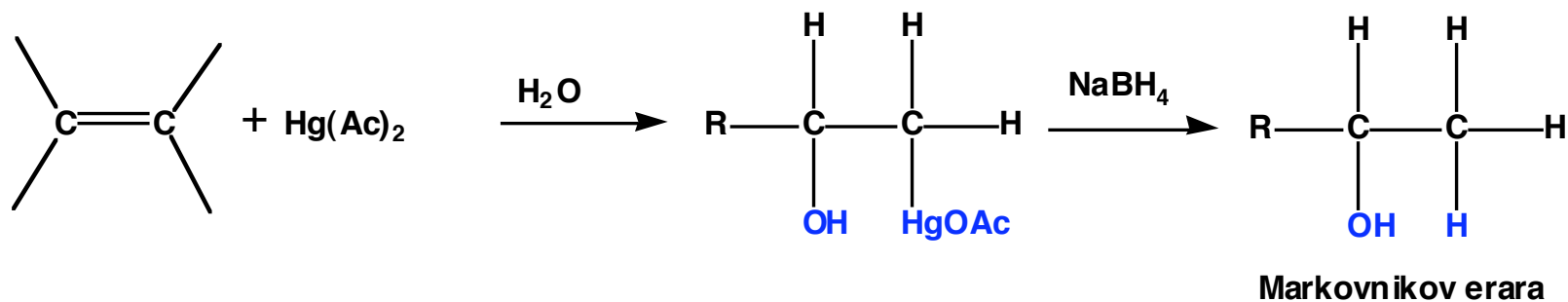
ERREAKZIOBIDEA

1-ko pausoa: Lotura bikoitzaren protonaketa eta karbokatioi osaketa

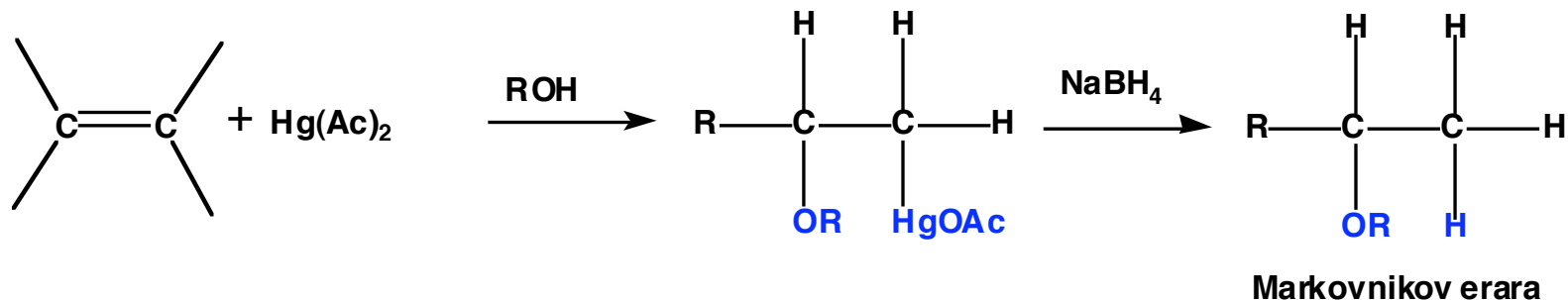
2. pausua: Uraren eraso nukleozalea

3. pausua: Sartu dan ur molekularen desprotonaketa alkohola osatzeko

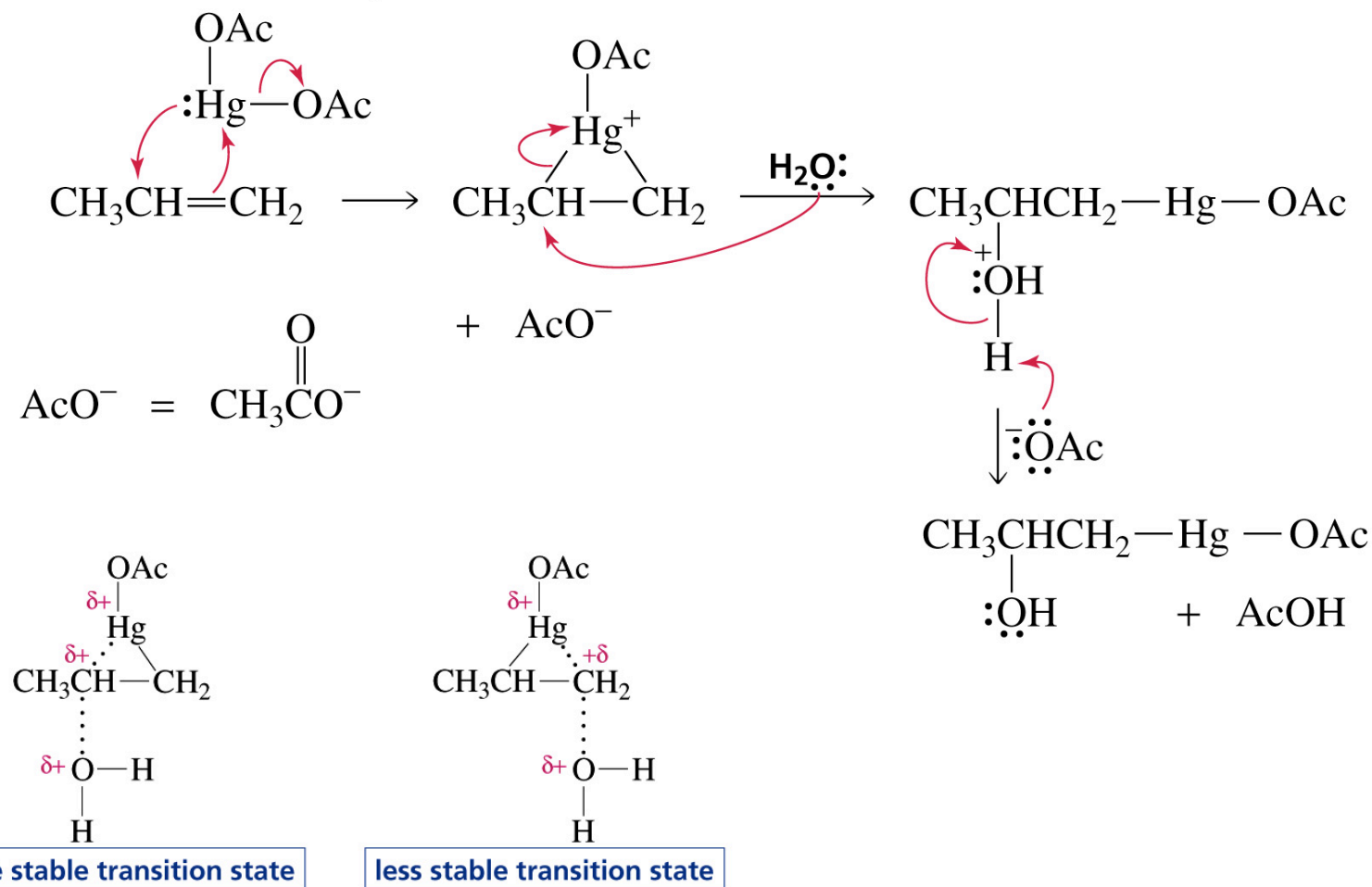
Oximerkuriazio-demerkuriazio hidratazioa

Alcoximerkuriazio-demerkuriazioa

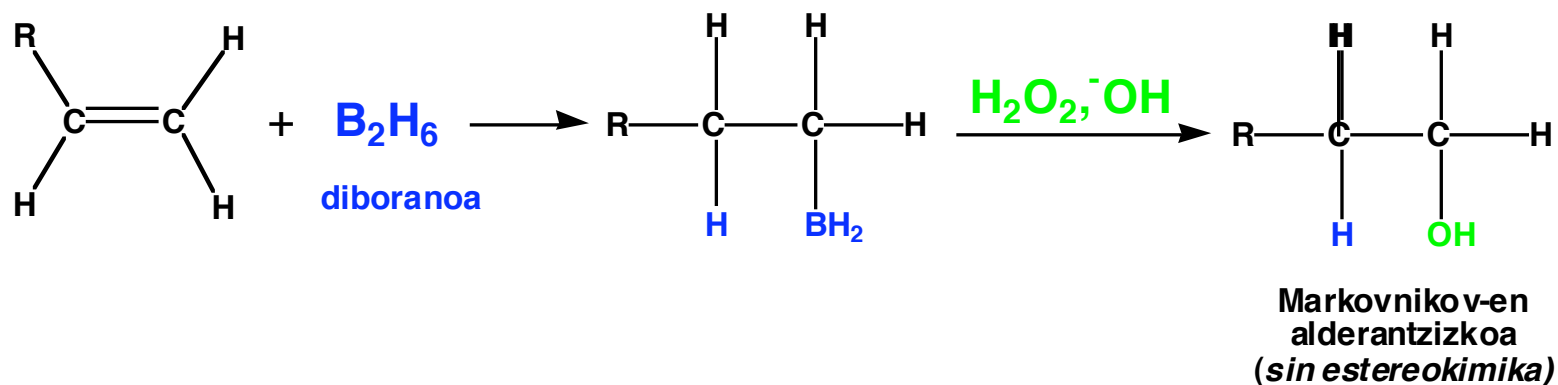

mechanism for oxymercuration

Alkenoen hidrobrazioa (Brown)

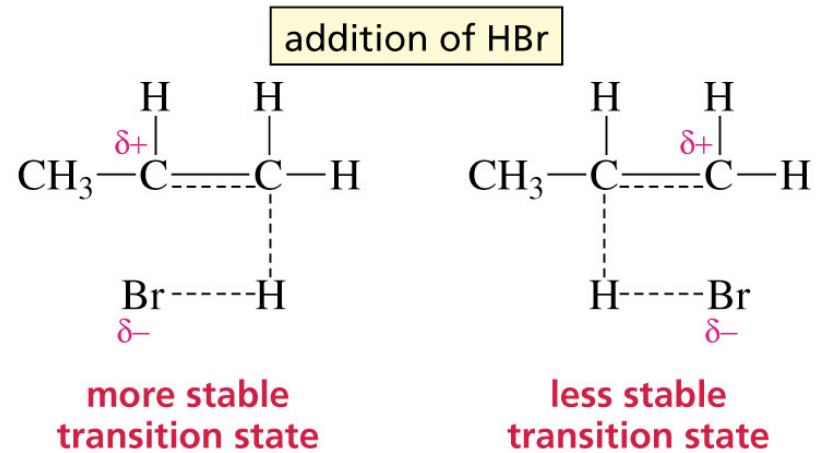
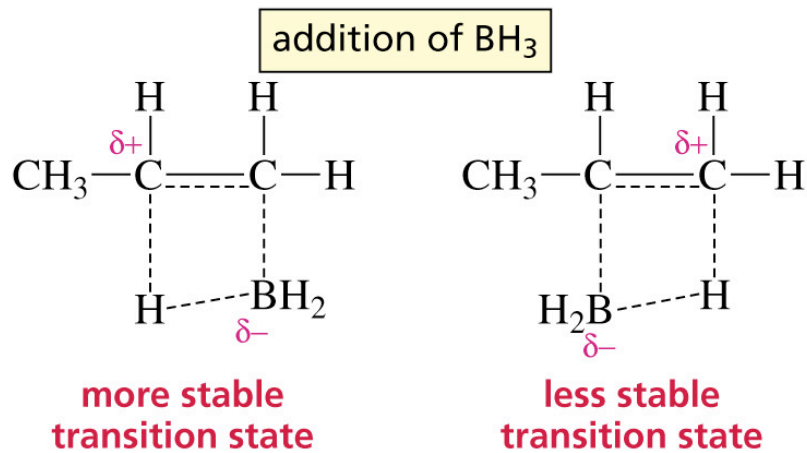

Boranoak elektroi eskasia dauka, 6 elektroi bai ditu. Transizio egoeran, boroak elektroiak erakartzen ditu π loturatik eta beste muturreko karbonoak elektroi eskasia dauka (karbono ordezkatuenean).

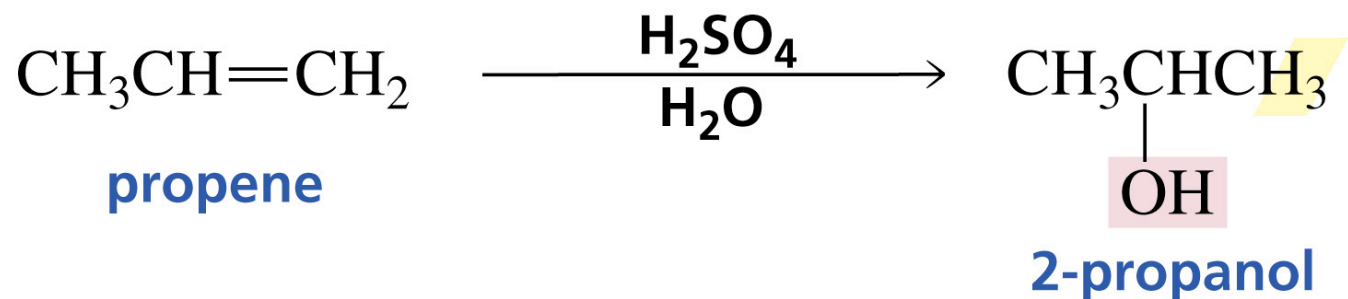
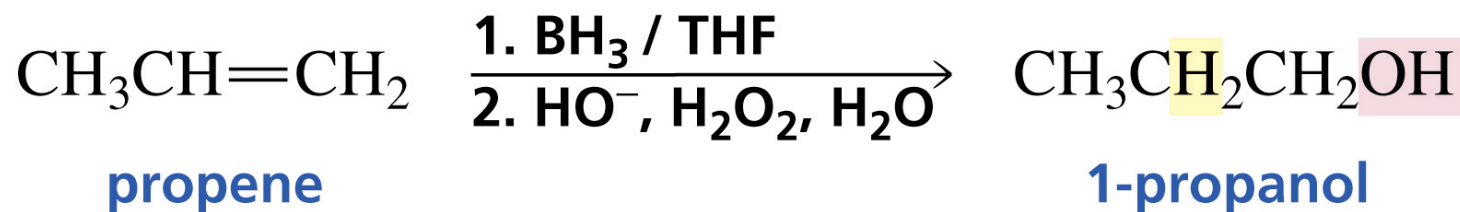
Boroa eta hidrogenoa batera eta alde beretik sartzen direnez estereokimika *sin* da. Alkilboranoaren oxidazioan boroa hidroxilo batez ordezkutzen degu, estereokimika mantenduz.

Markovnikov-en alderantzizkoa

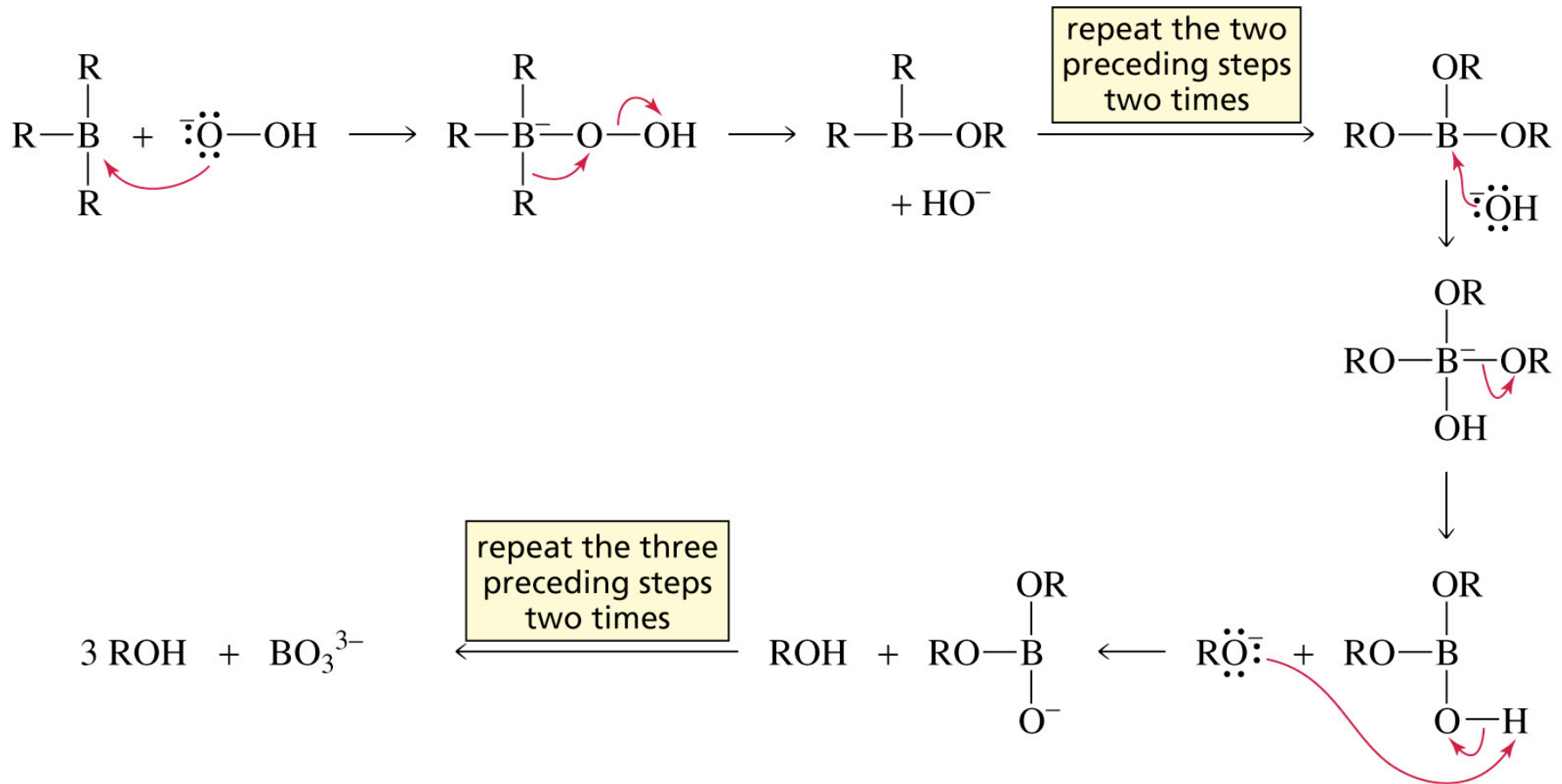
Markovnikov-en adizioa

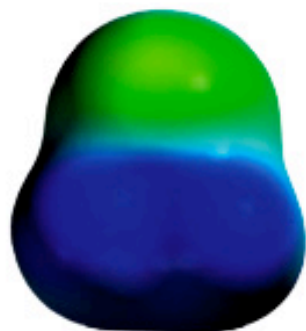
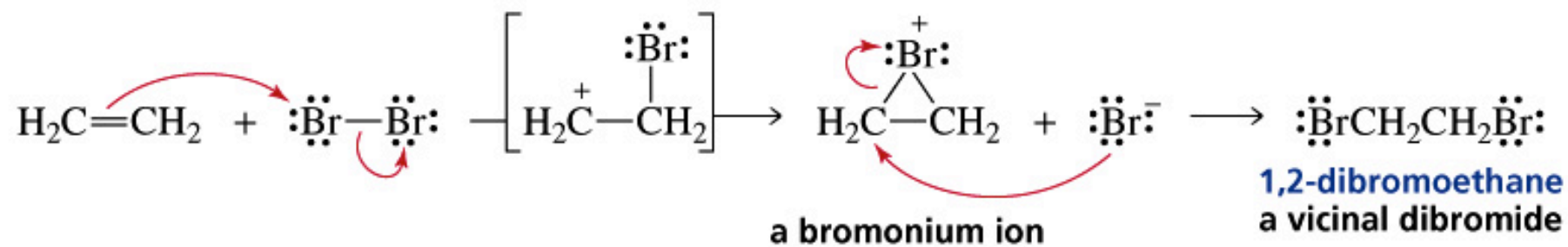
Alkohol ezberdinak substrato beretik abiatuta

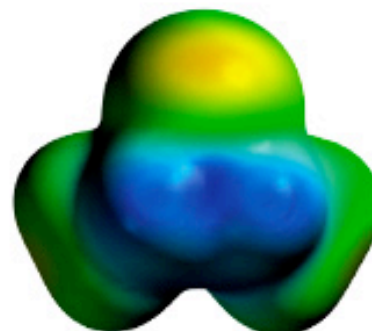
Alkilboranoen oxidazio erreakziobidea

Halogenoen adizioa

bromonium ion
of ethene

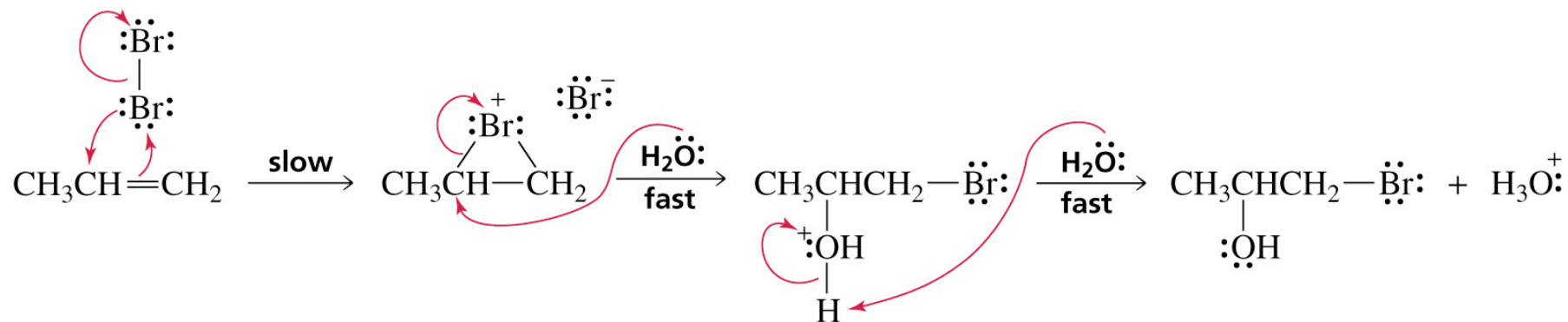

bromonium ion
of *cis*-2-butene

Halodrinen osaketa

Ondoko karbonoan halogenoa duen alkoholari *halohidrina* deitzen zaio. Erreakzioa disolbatzile geldo baten egin ezkeru (CCl_4 , CHCl_3)konposatu dihalogenatua lortzen degu. H_2O -tan, halohidrina lortzen da.

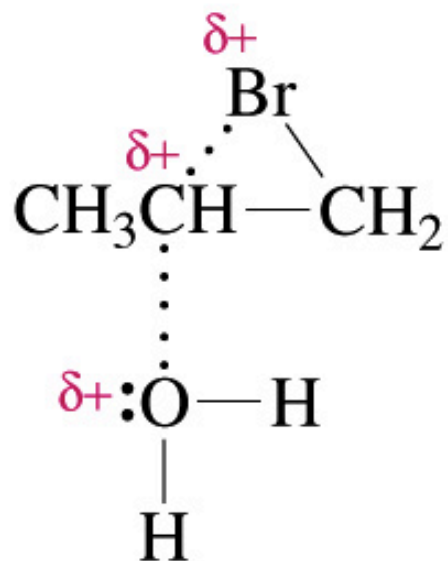
mechanism for halohydrin formation

Anti estereokimika agertzen zaigu

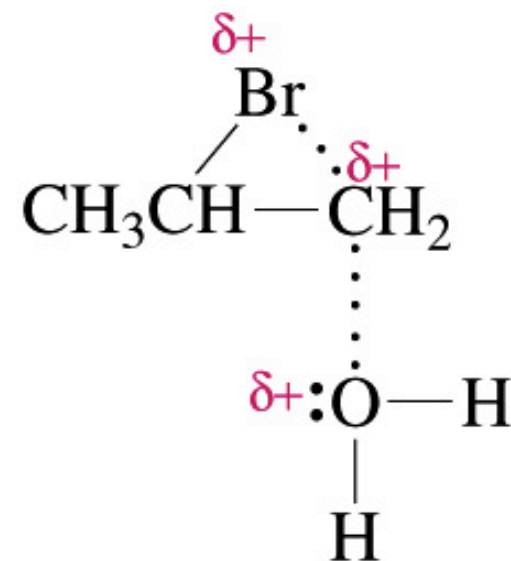
Bromonio ioia erabiltzen degu baina Markovnikov-en araua erabiltzen da.

Transizio egoera aukerak

more stable transition state

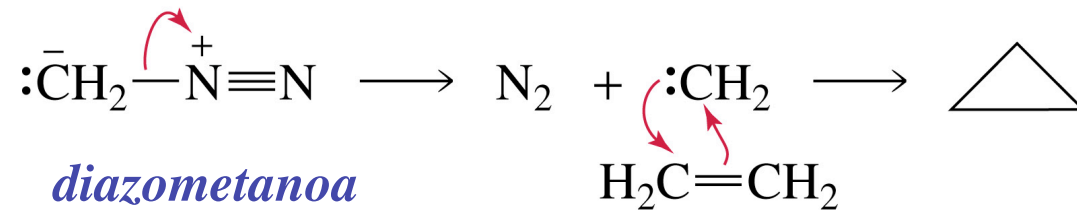
EGONKORRAGOA

less stable transition state

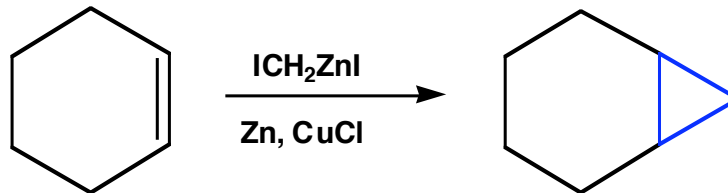
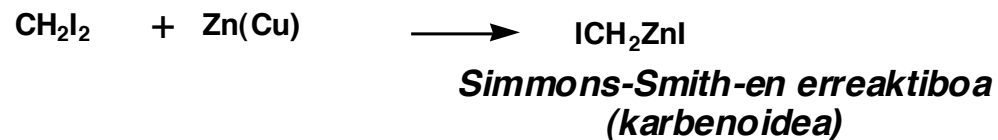
EZ-EGONKORRAGOA

Karbenoen adizioa (:CH₂)

Simmons-Smith-en erreakzioa

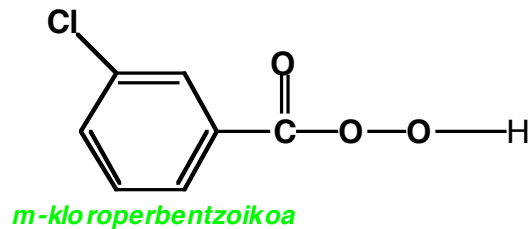
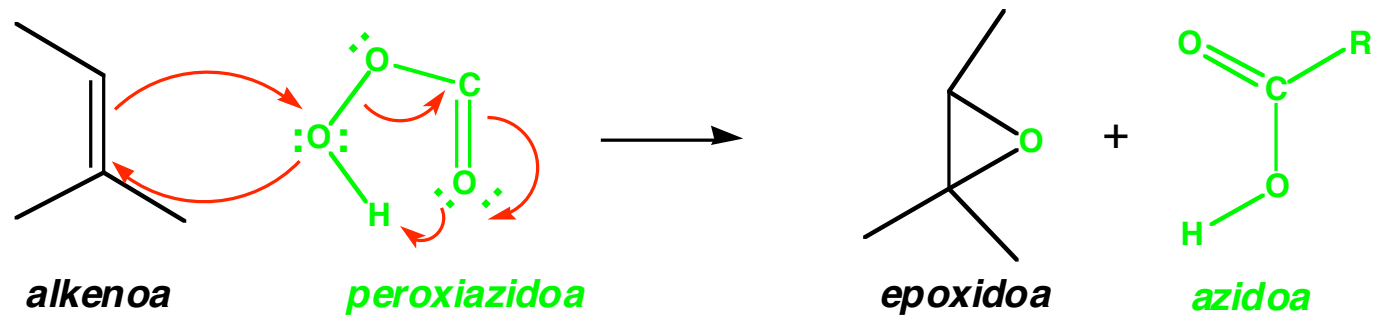
Diazometanoa erabiligabe ziklopropanoak lortu ditzakegu.
Etekinak hobeak dira.

Alkenoen epoxidazioa

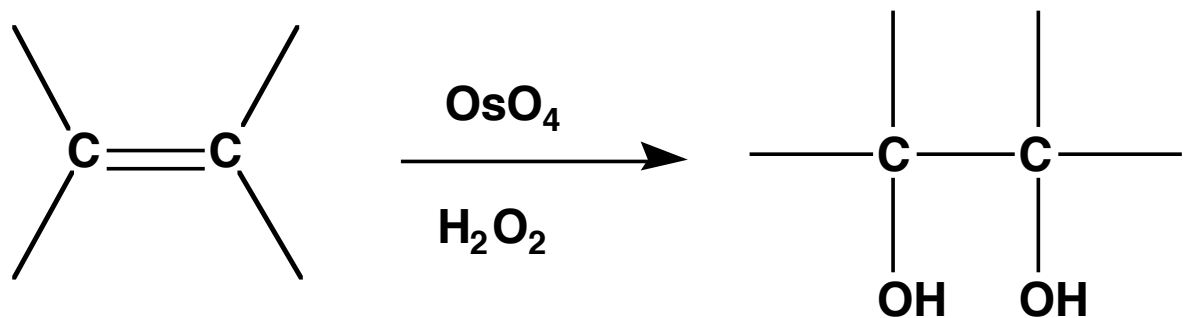
Prozesu konzertatua da eta estereokimikari eusten zaio.

Ingurune azidoan ireki ezker *trans* diola lortzen da.
Performikoarekin bertan irekitzen da.

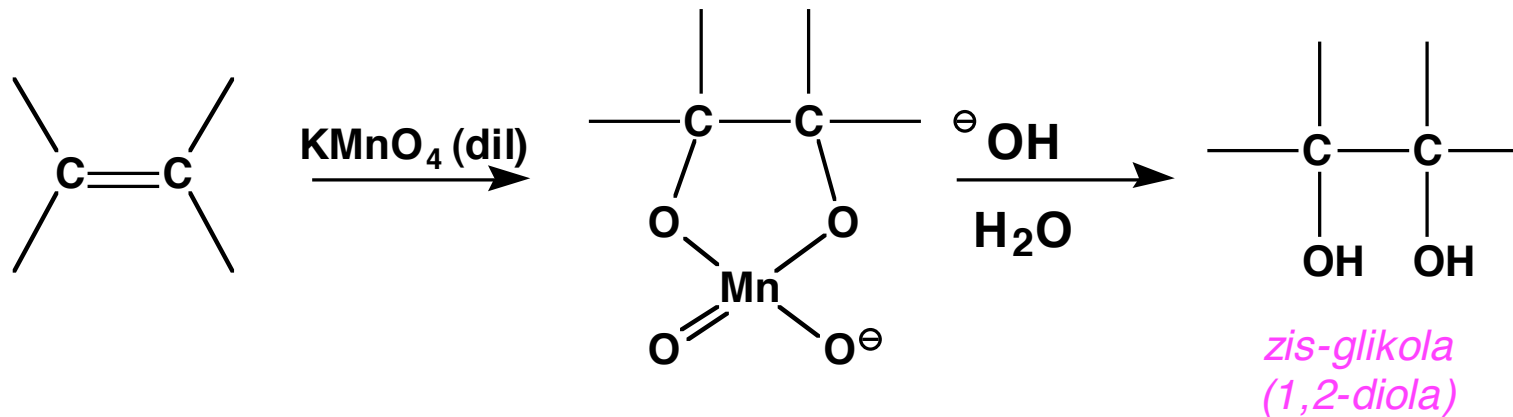
Osmio tetroxidoaren erreakzioa

Sin diolak lortzen dira.

zis-glikola(1,2-diola)

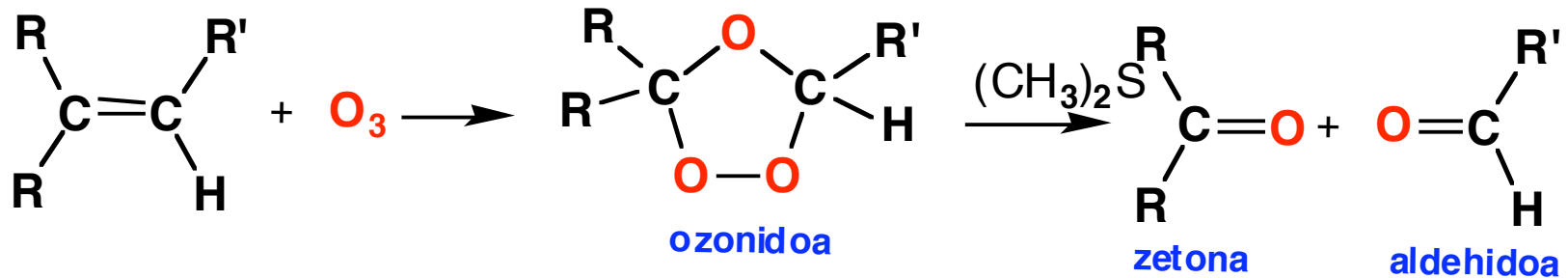
Alkenoen dihidroxilazioa permanganatoarekin

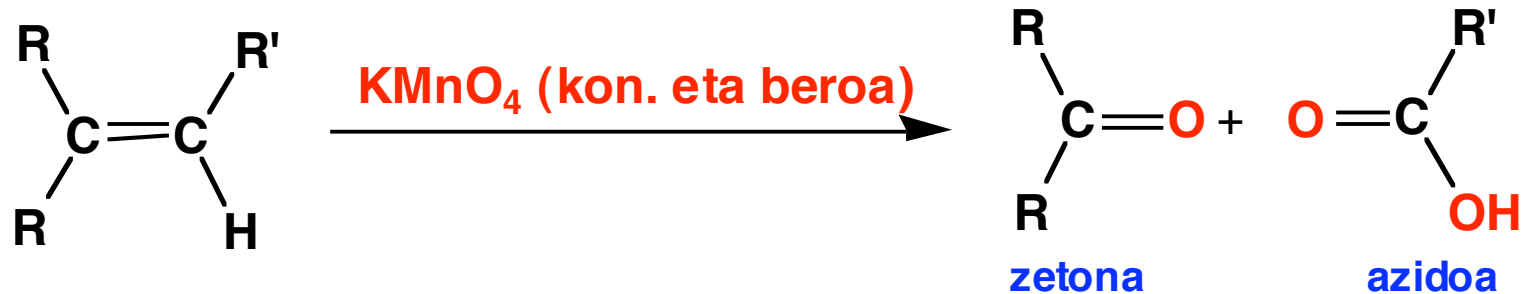
Merkea baina etekin gutxiago ematen du. Kopuru haundia behar denerako.

Alkenoen apurketa oxidatzailea

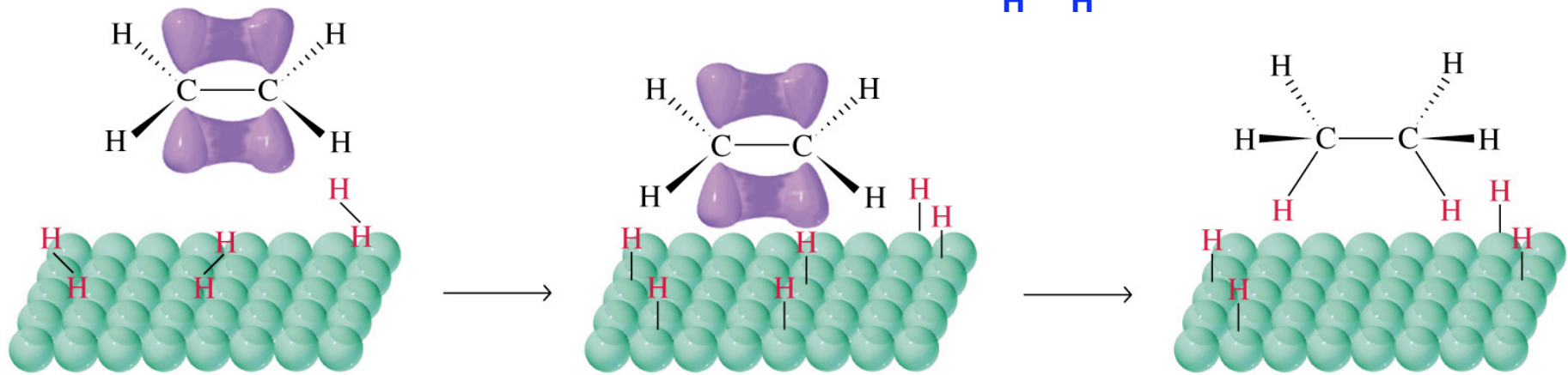
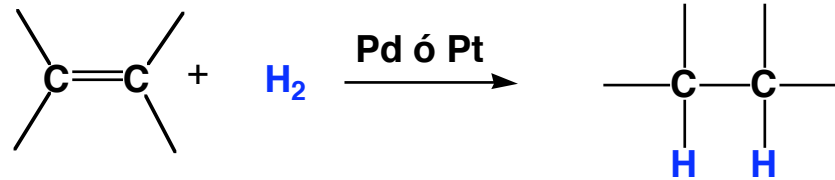
a) Ozonolisia

b) KMnO₄ beroa erabiliz

Alkenoen hidrogenazio katalitikoa

hydrogen molecules settle on the surface of the catalyst and react with the metal atoms

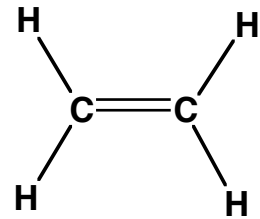
the alkene approaches the surface of the catalyst

the π bond between the two carbons is replaced by two C-H σ bonds

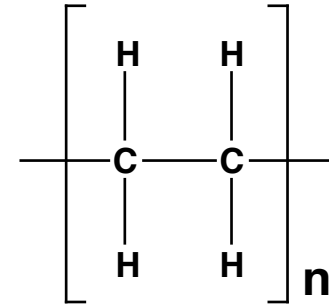
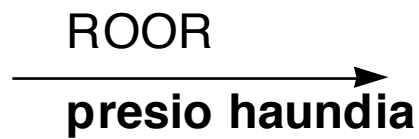
Bi H-ak alde beretik

Polimerizazioa

Monomeroak errepikatuz osatzen da polimeroa. Polimero erabilienetakoak osatzeko erabiltzen dira monomero bezala alkenoak, adib. polietilenoa.

etilenoa

polietilenoa